

מְסַאָבִין לַיהּ. וְסִיּוּעָא דְלַעִילָא אַעְדִּיו מִיְנִיהּ. מִפְּאֵן וְלַהֲלָאָה כָּל חַד לְפּוּם אַרְחִיּהּ.

תּוֹסַפְתָּא

קטורי רמאי, דקסטורי דהוסטרא (ס"א דההוא סטרא) אָנן פתיחן עיינין פתיחן אודנין. קל מן קליא נחית מעילא לתתא. מתפר טורין וטגרין. מאן אנון דחמאן ולא חמאן. אטימין אודנין. סתימין עיינין. לא חמאן ולא שמעין לא ידעין בסכלתנו, חד דכלילא בתרין בגווייהו. דחייין ליה לבר.

אנון מתדבקן בין (ס"א ביה) באנון תרי, חד אומנא דאומנא לא שריא (ס"א שוין) בגווייהו. לא עאלין בין ספרי קדישין. כל אנון דאומנא דא לא (דף טב ע"ב) שריא בגווייהו לא אכתבו בספרי דכרנייא אתמחון מספרא דחיי כמה דאת אמר (תהלים ט) 'מחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו.'

ווי לון בד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לתיחון). מאן יתבע לון בד יתמסרון בידא דדומה ויתוקדון בנורא דדליק ולא יפקון מניה בר פריש רחי ושפתי כמה דאת אמר, (ישעיה ט) 'והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר יי. לבתר פרוזא דבסטור צפון אכריז עלייהו ואמר (תהלים ט) 'שובו רשעים לשאולה וגו'. כמה חבילי טריקין אתפנשו עלייהו בארבע סטרין. אשא מלהטא בגי בן הנם.'

תלת זמנין ביומא מתפקדן (ס"א מתוקדן). ולא עוד אלא בזמנא דישראל אתיבו בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך, קדשא ברין הוא אתמלי רחמין וחיס על כלא. ורמיז למלאכא דממנא על תרעי דגיהנם סמריאל שמיה ותלת מפתחן בידיה ופתח תלת תרעין דבסטור מדפרא וחמאן נהורא דהאי עלמא. אתא תננא דנורא וסתיים אורחין.

בדין תלת ממנן דתחות ידיהו תלת מגרופין מנשבן

שאם יטמא - מטמאים אותו. והסיוע שלמעלה מסירים ממנו. מפאן והלאה כל אחד לפי דרכו.

תּוֹסַפְתָּא

קטורים רמים של היכלי ההיכלות [של אותו צד] אנו פתוחי עינים, פתוחי אזנים. קול מהקולות יורד מלמעלה למטה, משבר הרים וסלעים. מי הם שרואים ולא רואים? אטומי אזנים, סתומי עינים, לא רואים ולא שומעים, לא יודעים בשכל, אחד שפלול בשנים בתוכם. דוחים אותם החוצה.

הם נדבקים בין [ס"א בו] באותם שנים, האחד אמן האמנים לא שורה [ס"א שמים] בתוכם. לא נכנסים בין ספרים קדושים. כל אלו של אמן זה לא שורה בתוכם, לא נכתבו בספר הזכרונות ונמחים מספר החיים, כמו שנאמר (תהלים ט) 'מחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו.'

אוי להם כשיצאו מהעולם הזה. אוי להם [לתיחם]. מי יתבע אותם כאשר ימסרו בידי דומה וישרפו באש שדולקת ולא יצאו ממנה רק בראשי חדשים ושבתות, כמו שנאמר (ישעיה ט) 'והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'. אחר כך פרוז שפצד צפון מכריז עליהם ואומר, (תהלים ט) 'שובו רשעים לשאולה וגו'. כמה אגדות של יסורים יתפנסו עליהם בארבעה צדדים. אש לוהטת בגיא בן הנום.

שליש פעמים ביום מתפקדים [נשרפים]. ולא עוד, אלא בזמן שישראל עונים בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך, הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים וחס על הכל, ורומז למלאך הממנה על שערי הגיהנם, ששמו סמריאל, ושלשה מפתחות בידו, ופותח שלשה שערים שפצד המדבר, ורואים את אור העולם הזה. בא עשן של אש וסותם הדרכים.

ואז שלשה ממנים שתחת ידיהם של מגרפות, מנשבים בידיהם ומחזירים עשן למקומם,

בידיהו ואתיבו תננא לאתרייהו ורווחין לון שעתא
ופלגות שעתא. ולבתר תיבין לאשייהו. וכן תלת זמנין
ביומא ובכל זמנין דאמרי ישראל אמן יהא שמייה רבא
מברך וכו' אנון רווחין לון. זפאין אנון צדיקניא
דאורחיהון מנהרא בהווא עלמא לכל סטרין כמה דאת
אמר, (משלי ד) ואורח צדיקים פאור נוגה הולף ואור עד
נכון היום (עד כאן לשון התוספתא):

ונותנים להם רוחה שעה וחצי.
ואחר כך שבים לאש שלהם. וכך
שלוש פעמים ביום. ובכל זמן
שמיה רבא מברך וכו', מרוחים
להם. אשריהם הצדיקים שדרכם
מאירה באותו עולם לכל
הצדדים, כמו שנאמר (משלי ד)
וארח צדיקים פאור נגה הולף
ואור עד נכון היום. (עד כאן

התוספתא).

רבי אבא אמר, בגיהנם אית מדורין על
מדורין תניינין תליתאין עד שבע. והא
אוקמוה חברייא. וזפאין אנון צדיקיא דאנון
מסתמין מחובי חייביא ולא אזלי בארחייהו
ולא מסתאבי בהו. וכל מאן דאסתאב כד
אזיל להווא עלמא, נחית לגיהנם. ונחית עד
מדורא תתאה.

רבי אבא אמר, בגיהנם יש
מדורים על מדורים, שניים
שלישיים, עד שבע. והרי בארוה
החברים. ואשרי הצדיקים שהם
נשמרים מחטאי הרשעים ולא
הולכים בדרכיהם ולא נטמאים
בהם. וכל מי שנטמא, כשהולך
לאותו עולם יורד לגיהנם, ויורד
עד המדור התחתון.

ותרין מדורין אנון דסמיכין דא עם דא
שאול ואבדון. מאן דנחית לשאול
דיינין ליה תמן ומקבל ענשיה וסליקו ליה
למדורא אחרא עלאה. וכן דרגא בתר דרגא
עד דאנון סלקין ליה. אבל מאן דנחית
לאבדון לא סלקין ליה לעלמין. ובגין כך
אקרי אבדון דהא אביד הוא מפלא.

ושני מדורים הם שסמוכים זה
עם זה - שאול ואבדון. מי שיורד
לשאול, דנים אותו שם ומקבל
ענשו, ומעלים אותו למדור
עליון אחר. וכן דרגה אחר
דרגה, עד שהם מעלים אותו.
אבל מי שיורד לאבדון, לא
מעלים אותו לעולמים, ולכן
נקרא אבדון, שהרי אבוד הוא
מהכל.

תא חזי, נח זפאה, הוה אתרי בכני דריה
ולא הוה שמעי ליה. עד דקדשא בריך
הוא אייתי עלייהו דינא דגיהנם. מאי דינא
דגיהנם אשא ותלגא. מיא ואשא. דא צנינא
ודא רתיחא. וכלהו בדינא דגיהנם אתדנו
ואתאבידו מעלמא. ולבתר אתקיים עלמא
כדקא חזי ליה. ועאל נח בתבה ואעיל בה כל
זינא וזינא (ד"א מברין) דעלמא. ודאי נח עץ
עושה פרי הוה. ונפקו מן תבה כל זייני
עלמא כגוונא דלעילא.

בא ראה, נח הצדיק היה מתרה
בכני דורו, ולא היו שומעים לו,
עד שהקדוש ברוך הוא הביא
עליהם דין הגיהנם. מהו דין
גיהנם? אש ושלג, מים ואש. זה
צונן וזה רותח. וכלם נדונו בדין
הגיהנם ואבדו מהעולם, ואחר
כך התקיים העולם פראוי לו.
ונכנס נח בתבה והכניס בה כל
מין ומין [מברין] העולם. ודאי נח
עץ עשה פרי היה. ויצאו
מהתבה כל מיני העולם כמו
שלמעלה.

תא חזי, פד האי עץ עושה פרי אתחבר בעץ

בא ראה, כשעץ זה עושה הפרי, מתחבר בעץ פרי כל אותם מינים שלמעלה חיות גדולות

וקטנות, וכמה מינים פל מין למינו, כמו שנאמר (תהלים קד) חיות קטנות עם גדולות. כמו זה נח בתבה. וכלם יצאו מהתבה, והתקנים העולם כמו שלמעלה. ולכן נח נקרא איש האדמה. נח נקרא איש צדיק. והרי בארץ. רבי חייא אמר, שלש מאות שנה עד שלא בא המבול היה נח מתרה בהם על מעשיהם ולא היו שומעים לו, עד שהקדוש ברוך הוא השלים הזמן שחפה להם ואבדו מהעולם

בא ראה מה כתוב למעלה, ויהי פי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם. והיו הולכים ערמים לעין כל. מה כתוב? (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. וזה היה יסוד ועקר להמשך בחטאם עד שגרם להם להשמד מהעולם, ולכן נמשכו אחר יצר הרע ובגזעו ובשרשו ודחו את האמונה הקדושה מביניהם, ונטמאו [נ"א ונאבדו] כמו שנאמר. לכן קץ כל בשר בא לפני - ללמד קטגוריה עליהם. ויאמר אלהים לגח קץ כל בשר בא לפני.

השלמה מההשממות (סימן י)

רבי חזקיה אמר, אשרי חלקם של ישראל שהתרצה בהם הקדוש ברוך הוא ונתן להם תורה הקדושה, והזהיר אותם ונתן להם עצה להשמר ממעלה וממטה כדי שלא ישלט בהם - רק הקדוש ברוך הוא, והם יודעים לדחות מהם כל המקטרגים וכל הרוחות, כדי שיהיו חלק גורלו וירשתו, כמו שנאמר (דברים לב) פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

פרי כל אנון זיינין דלעילא חיוון רברבן וזעירן וכמה זיינין וכל חד לזיניה פמה דאת אמר, (תהלים קד) חיות קטנות עם גדולות. פגוונא דא נח בתבה. וכלהו נפקו מן תיבותא ואתקיים עלמא כגוונא דלעילא. ובגיני כף נח איש האדמה אקרי. נח איש צדיק אקרי והא אוקמוה.

רבי חייא אמר תלת מאה שנין עד לא אתי טופנא הוה נח אתרי בהו על עובדיהון ולא הוו שמעין ליה. עד דקדשא בריה הוא אשלים זמנא דאוריף לון ואתאבידו מעלמא. תא חזי, מה כתיב לעילא ויהי כי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם. והיו אזלין ערטילאין לעיניהון דכלא. מה כתיב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. ודא הוה יסודא ועקרא למיגד בחוביהון עד דגרים לון לאשתצאה מעלמא. ובגין כף אתמשכאן בתר יצר הרע ובגזעוי ושרשו. ודחו מהימנותא קדישא מביניהו. ואסתאבו [נ"א ואתאבידו] פמה דאתמר. בגין כף קץ כל בשר בא לפני, לאלפא קטיגוריא עליהו:

ויאמר אלהים אל נח קץ כל בשר בא לפני.

השלמה מההשממות (סימן י)

רבי חזקיה אמר זפאה חולקיהון דישראל דקודשא בריה הוא אתרעי בהון ויהב להון אורייתא קדישא ואזהר לון ויהב לון עיטא לאסתמרא מעילא ותתא בגין דלא ישלוט בהו בר קדשא בריה הוא ואינון ידעי לדחיא מניהו כל מקטרגין וכל קסטירין בגין דיהון חולקא דעדביה ואחסנתיה פמה דאת אמר (דברים ל"ב) פי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

בא ראה, ביום של ראש השנה הקדוש ברוך הוא יושב בדין על העולם, וכל בני העולם יושבים בחשבון, ואין מי שלא נכנס בחשבון, וספרי חיים ומתים נפתחים באותו יום. ובגלל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם, נתן להם עצה להנצל מפל הקטרוגים של מעלה שהם התמנו, וכן בכל זמן שהדין שורה על העולם. ביום זה מזמנים ישראל לעורר עליהם רחמים, ובמה? בשופר, שהקול הזה שיוצא עולה למעלה ומעורר שופר העליון, אז מתעוררים רחמים ממקומם, והקדוש ברוך הוא גם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר [ומעוררים] ומתעוררים רחמים, שהרי אותו קול שיוצא הוא התעוררות הרחמים, ואז המלשין לא יכול לעמד לפני כסא הרחמים, שהרי לא בא מאותו צד ולא נמצא קטגוריא. ביום הפפורים שהוא חתימת הדין, וישראל עומדים בקדשת רבונם, באותו יום, כדי שלא יקרב מלשין למקדש, נותנים לו שעיר, שבא מצד רוח הטמאה והוא טמא, ורוח טמאה נהנה ממנו. [והוא] הוא מתעסק בו, ולא מתקרב למקדש לטמא, ואז הפנים מאירות, וישראל נצולים ממנו.

בזמן אחר, כשרבים חטאי בני האדם, המלשין הזה בשעת הדין מתעורר על חטאי העולם, אז הוא בא, ונמצאת הלשנה לפני הקדוש ברוך הוא, והמקדש נטמא, וכל הפנים עצובות

תא חזי, ביומא דראש השנה קדשא בריך הוא יתיב בדינא על עלמא וכל בני עלמא יתבי בחושפנא ולא אית מאן דלא עאל בחושפנא וספרין דחייין ומתין פתיחן בהווא יומא וקדשא בריך הוא בגין דאתרעי בהו יתב לון עיטא לאשתזבא מפל קטרוגין דלעילא דאינון אתמנן וכן בכל זמנא דדינא שרייא על עלמא. בהאי יומא אזדמןן ישראל לאתערא רחמי עליהו ובמה בשופר. דהא קלא דנפיק סליק לעילא ואתער שופר דלעילא כדין אתערו רחמי מאתרייהו וקודשא בריך הוא גם מפורסייא דדינא ויתבי בכורסייא דרחמי ורחים עליהו דישראל ולא אתייהיב רשו למקטרגא.

וישראל יתבי קמי קדשא בריך הוא בתיובתא ותקעי שופר (ומתערי) ואתערו רחמי, דהא ההוא קלא דנפיק אתערוותא דרחמי איהו וכדין דלטורא לא יכיל לקיימא קמי כורסייא דרחמי דהא לא אתי מההוא סטרא ולא אשתכח קטיגוריא. ביומא דפפורי דאיהו חתימא דדינא וקיימי ישראל בקדושתא דמרייהו בההוא יומא בגין דלא יקרב דלטורא למקדשא יתבין ליה שעיר דאתי מסטרא דרוחא מסאבא והוא מסאבא ורוח מסאבא אתהני ביה (והוא) הוא אתעסק ביה ולא אתקרב למקדשא לסאבא וכדין אנפין נהירין וישראל משתזבין מניה.

בזמנא אחרא כד סגיין חובי בני נשא האי דלטורא בשעתא דדינא אתער על חובי עלמא כדין איהו אתי ואשתכח דלטורא קמי קדשא בריך הוא ויסתאב מקדשא וכל אנפין עצובין ודינא אשתכח